

Informace z jednání představenstva a dozorčí rady AK ČR ze dne 17. 4. 2025

17.4.2025 - | Akademie věd České republiky

Prvním a významným bodem jednání byla aktuální nákazová situace v souvislosti s ohnisky SLAK ve střední Evropě.

Prozatím poslední ohnisko bylo potvrzeno na Slovensku 4. dubna 2025 a Česká republika i díky provedeným veterinárním opatřením je zatím nezasažena. Vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání Ministerstva zemědělství Petr Jílek stručně informoval o genezi situace a o zavedených mimořádných veterinárních opatření, která jdou nad rámec požadavků Evropské unie. Evropská komise opakovaně upozornila českou vládu na míru přísnosti těchto opatření a hrozí žalobami. Stejně tak se vůči nim ohradil i slovenský ministr zemědělství Richard Takáč. Jílek zdůraznil nutnost dodržování dosud platného režimu na hranicích se Slovenskem, kde je nákladní doprava soustředěna do tří hraničních přechodů Lanžhot, Mosty u Jablunkova a Starý Hrozenkov. Vozidla tam projíždějí přes speciální dezinfekční vany vyfrezované ve vozovce, jsou využívány dezinfekční rámy a u vozidel s nejvyšším rizikem jsou k dispozici dezinfekční vysokotlaké čističe. Zavedená opatření zůstávají v platnosti a přehodnocena budou až po Velikonocích, které jsou vzhledem k mobilitě lidí zejména mezi Českem a Slovenskem potenciálně rizikovým obdobím. Předseda Komoditní pro mléko a hovězí maso při AK ČR Leoš Říha označil situaci nadále za vážnou a varoval před uvolněním režimu v příliš brzkém termínu. Připomněl zřízení pracovní skupiny pod vedením komoditní rady, která vypracovala mimo jiné aktivity také doporučené postupy pro soz mléka. Zdůraznil nesplněný požadavek AK ČR na kontroly všech aut včetně osobních příjždějících do Česka přes hranici se Slovenskem. Viceprezident AK ČR Bohumil Belada požádal o přípravu systému výhodných provozních úvěrů ze strany Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu nad rámec de minimis, s cílem udržet cash flow podniků pro případ, že by došlo k zavlečení nákazy na území Česka. Viceprezident Jiří Milek apeloval na prověření povolení plošné vakcinace hospodářských zvířat proti SLAK, tento požadavek adresovaný Evropské komisi a Světové organizace pro zdraví zvířat podpořili také další členové představenstva. Ústřední ředitel Státní veterinární správy Zbyněk Semerád varoval před složitým monitoringem a značením výsekového masa a ministr zemědělství Marek Výborný upozornil, že po vakcinaci hrozí ztráta statutu Česka jako země prosté SLAK s následnými zásadními dopady na mezinárodní obchod, např. vývoz mléka, zástavového skotu ale i genetiky. Výhodné provozní úvěry pro zemědělce jsou podle ministra určeny pouze pro krizové situace. Agrární komora ČR i zástupci Ministerstva zemědělství apelovali na chovatele, aby i nadále v rámci prevence důsledně dbali na zásady biologické bezpečnosti v chovech.

Dalším tématem byla modifikace národního strategického plánu pro provádění Společné zemědělské politiky EU ve vztahu k protierozním opatřením DZES 5. Evropská komise se k žádosti Česka o úpravu, která vznikla po náročné diskusi zainteresovaných stran jako společně přijatý kompromis, postavila zatím odmítavě z toho důvodu, že zemědělec by byl sankcionován až za projevy skutečné eroze a nikoliv už za nedodržení preventivních opatření. O tuto úpravu usilovala AK ČR a opakovaně varovala před ztížením zemědělského hospodaření v Česku zejména v případě pěstování citlivých plodin, nárůstu nákladů a zvýšení míry byrokratické zátěže. Aktuálně hrozí, že od 1. července 2025 bude platit přísnější varianta pravidel a omezení hospodaření na 65 procentech orné půdy. Ministerstvo zemědělství pokračuje v jednání se zástupci Evropské komise k vyřešení situace a vyslovilo se pro maximální snahu obhájit předloženou verzi. V rámci diskuse, které se účastnili ministr zemědělství Výborný a vrchní ředitel Sekce pro fondy EU, zahraniční záležitosti a obchodní

spolupráci MZe Pavel Sekáč, vyjádřili členové představenstva AK ČR nespokojenost. Viceprezident AK ČR Václav Hlaváček požádal o zvýšení tlaku na Evropskou komisi a sladění postupu zástupců AK ČR a MZe. Členové představenstva AK ČR souhlasili s usnesením, v němž vyzvali k dokončení modifikace národního strategického plánu v předložené verzi tak, aby nadbytečně ambiciózní varianta nepoškodila sektor. Otázkou zde také bude reálné nastavení kontrol.

Na téma navázala ředitelka Odboru přímých plateb MZe Kateřina Bělinová ohledně problematiky k novým postupům při ukládání uhlíku do půdy (DZES 2) a sociální podmíněnosti vyplývající ze Společné zemědělské politiky EU. Pokuta bude udělena pouze v případě pravomocného rozhodnutí soudu a jsou nastaveny limity nad 100 tisíc korun se sankcí 3 % a nad 300 tisíc korun se sankcí 5 %. AK ČR opakovaně nesouhlasí před zdvojením sankce za stejný prohřešek ze strany inspektorátu práce a zároveň v podobě krácení dotace, respektive finančního postihu. Nezbytné je také vyřešit specifikaci prohřešků v protokolech, protože ne všechny jsou ve vztahu k sociální podmíněnosti. Vrchní ředitel MZe Pavel Sekáč vyzval přítomné, aby členové AK ČR informovali o případných problémech s postupem a nálezy inspektorátů práce, aby se systém vysvětlil a stabilizoval co nejdříve. V rámci DZES 2 představenstvo vyslovilo pochybnosti s vymezením ploch ze strany VÚMOP a požádalo o zveřejnění metodiky a možnost ze strany žadatele vrstvu v LPIS rozporovat.

Prezident AK ČR informoval o pořádání kulatých stolů společně s Potravinářskou komorou ČR zaměřených na diskusi s politickými stranami před parlamentními volbami, které jsou zaměřené na aktuální problémy sektoru. 27. dubna 2025 se uskutečnila diskuse s Miroslavem Skřivánkem z KDU-ČSL, který je náměstkem na MZe, a poslancem Petrem Bendlem z ODS, TOP 09 pozvání nevyužilo. Další kulaté stoly se uskuteční 24. dubna 2025 se zástupci SPD, Stačilo! a Motoristé sobě a 22. května se zástupci ANO. V srpnu 2025 se následně v rámci agrosalonu Země živitelka v Českých Budějovicích uskuteční debata se zástupci všech relevantních politických stran. Dále o společných tématech před parlamentními volbami proběhne jednání prezidií Agrární komory ČR a Hospodářské komory ČR. Doležal dále zmínil společné dopisy nevládních organizací na vládu a do poslanecké sněmovny k odmítnutí nefinančního ESG reportingu, k zákonu o obalech a snížení rezervy EKO-KOM z 50 na 25 procent, odmítnutí strategie MZe a nominaci českého zástupce do EHSV.

Náhradní termín pro konání sněmu Agrární komory ČR, který byl zrušen z důvodu nákazové situace se SLAK na Slovensku a Maďarsku, je pátek 5. září 2025 v Praze. Jednání představenstva by proběhlo jako obvykle v jednodenním předstihu, tedy ve čtvrtek 4. září 2025. Výroční zpráva s vyhodnocením činností od 33. sněmu je předložena členům představenstva a následně bude zveřejněna k dispozici v interní sekci webu AK ČR. Ředitel AK ČR Václav Suchan představil účetní závěrku komory za loňský rok a plán hospodaření na rok 2025, které představenstvo AK ČR schválilo. Ze stejných důvodů jako sněm AK ČR bylo posunuto také jednání zemědělských organizací Visegrádské skupiny, plánované původně na konec dubna v Brně a uskuteční se po vyhodnocení situace se SLAK pravděpodobně v červnu.

Dalším tématem byla komoditní problematika. Co se týká situace na trhu s obilovinami a olejninami, pěstitelé mají obavy z nedostatku vody v půdě, o výnosech rozhodne další vývoj počasí. K situaci na trhu s masnou drůbeží, výkupní ceny neodpovídají nákladům, přičemž dále došlo ke zvýšení nákladů na krmiva a další. Na trhu je nyní nedostatek vajec vlivem ohnisek ptačí chřipky ve Spojených státech a šíření nákazy v Polsku, což se projevuje na dalším růstu cen. Čeští producenti mají obavy z blížícího se zákazu platnosti ustájení nosnic v obohacených klecích od ledna 2027, protože bude stále možnost dovozu takzvaně klecových vajec z jiných zemí, což značně znevýhodňuje domácí chovatele. Bezklecové technologie zdrazí tuzemská vejce o cca 30 halířů na kus a zároveň se počítá s propadem 1 milionu ustajovacích míst, což dále sníží naši konkurenceschopnost. Cena máku z předešlé sklizně se před velikonočními svátky snížila, už se podepisují smlouvy na novou sklizeň, osevní plocha by měla letos zůstat stejná jako loni.

V rámci diskuze byla tématem celní válka mezi Spojenými státy a Evropskou unií, případně Čínou, situace se velmi rychle mění a dále obchodní dohoda mezi Evropskou unií a jihoamerickými zeměmi MERCOSUR, ale i nařízení k odlesňování.

Další řádné jednání představenstva AK ČR se uskuteční 19. června v Praze. Termín jednání 22. srpna 2025 v rámci agrosalonu Země živitelka se nemění.

<https://www.akcr.cz/txt/informace-z-jednani-predstavenstva-a-dozorci-rady-ak-cr-ze-dne-17-4-2025>